

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต

Guidelines for Developing Leadership of Executives According to the Principles of Good Governance Rangsit City Municipality

ปภัสนรินทร์ นันทสุรเสฏฐ์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเพ็ง จันทร์งาม²
Phapatsarin Nantasurasat¹ Asst. Prof. Dr. Boonpeng Channgam²
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการจัดการภาครัฐ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการจัดการภาครัฐ
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

*Corresponding author E-mail: Phapatsarin@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 10 มกราคม 2567
วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 23 มกราคม 2567
วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 15 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 719 คน กลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 257 คน และทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติเชิงวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด 2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ หลักความผิชอบหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักนิติธรรม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ $r = .111$ และด้านความน่าเชื่อถือ $r = .093$ เป็นเพราะว่าพนักงานเทศบาลนครรังสิตให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารบริหารงานมีความโปร่งใส คุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ ผู้บริหาร การบริหารงาน
ตามหลักธรรมาภิบาล

Abstract

This study was a quantitative research. The population consisted of 719 employees of Nakhon Rangsit Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province. By calculating according to the formula of Taro Yamane, there were 257 people and randomly selected the sample group. to collect information by specific random method The statistics used to analyze the data were frequency distribution, percentage, standard deviation. For analytical statistics, the Pearson correlation coefficient

The results of the study showed that 1) Leadership of the administrators of Rangsit City Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province Overall and each aspect was at a high level, including credibility. have the highest average and skills 2) Administration according to good governance principles of Rangsit City Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province. The overall picture is at a high level, including the value principle. has the highest mean, followed by the responsibility principle principles of participation principles of transparency and moral principles, while the aspect with the lowest average was the rule of law. Overall, there was a high level of correlation, namely knowledge, ability, $r = .111$, and credibility, $r = .093$, because Rangsit

Municipality employees focused on administration according to good governance principles. Executive management is transparent. Morality and responsibility

Keywords: leadership, executives, management according to good governance

บทนำ

การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ โดยมุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับหลายๆด้าน รวมทั้งด้านการเสริมสร้าง และพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลุกฝังจิตสำนึก ค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่เยาวชน และประชาชนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง จริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2560, น. 15)

การเป็นผู้นำให้ประสบความสำเร็จโดยเป็นยอดของผู้นำนั้นจะต้องใช้คุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาล ประกอบกับ ความรู้ความสามารถ เพราะการมีคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลจะหล่อหลอมบุคคลให้เป็นผู้มีสุขภาพกายใจและสติปัญญาที่ดี มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่ดีที่กว้างไกล สามารถปกครองบริหารจัดการองค์การให้ถึงความสำเร็จ บรรลุผลดี มีประสิทธิภาพสูง (พระราชญาณวิสิฐ , 2550) การศึกษาถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำกับ

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและนำไปสู่แนวทางในการพัฒนา แก้ไขปัญหาดังกล่าว (ประเวศ วะสี, 2560)

เทศบาล ซึ่งเป็นทั้งกลไกเครื่องมือกระบวนการและเป้าหมายของธรรมาภิบาลในการพัฒนาชนบท หลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้เทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ต้องมีการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชน โดยคำนึงถึงการพัฒนาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด ผู้นำที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดีก็เป็นสิ่งจำเป็น เป็นอันมากในการที่จะกระทำจุดเป้าหมายของรัฐให้บรรลุเป้าประสงค์ได้ดีที่สุด มีการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็คือการบริหารกิจการสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนผู้รับบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะยังคงให้มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์อันดีงามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง จนทำให้ประชาชนมีความยอมรับนับถือ และสามารถเชื่อมั่นได้ว่า ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น มีความตั้งใจเข้ามาบริหารงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่เข้ามาเพื่อตักตวงผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง เช่น มีหลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วม เป็นต้น นอกจากนั้นองค์กรประกอบอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการวางระบบไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

และ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเสริมสร้างระบบที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง เสริมสร้างและพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน เช่น การสนับสนุนในการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในงานที่จะต้องปฏิบัติอย่างถูกต้อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้แบบผสมผสาน คือ เน้นทั้งการบริหารที่มีความโปร่งใส การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด เช่นมีการตรากฎระเบียบที่มีความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของชุมชน การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใสให้ประชาชนตรวจสอบได้ การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ตระหนักในหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด (เฉลิมชัย หาญกล้า, 2562)

เทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ให้ความสำคัญของการยอมรับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเพื่อนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพเพราะหลักธรรมาภิบาล เป็นการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ควบคุมการบริหารงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคประชาชน เข้ามาตรวจสอบ

ความโปร่งใสในการบริหารงาน แต่ในขณะเดียวกันอดีตที่ผ่านมาก็ยังมีความด้านบุคลากรอยู่บ้างเกี่ยวกับเรื่อง การขาดแคลนบุคลากรที่มีขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อาทิ เช่น ปัญหาขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอต่อหน่วยงาน และปัญหาที่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณต่อการบริหารงานในการจัดการซื้อจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน ซึ่งก่อให้เกิดความกระตุน กระทบถึงหน้าที่ของการทำงานมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต เพื่อนำผลจากการวิจัยมาพัฒนาภาวะผู้นำให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

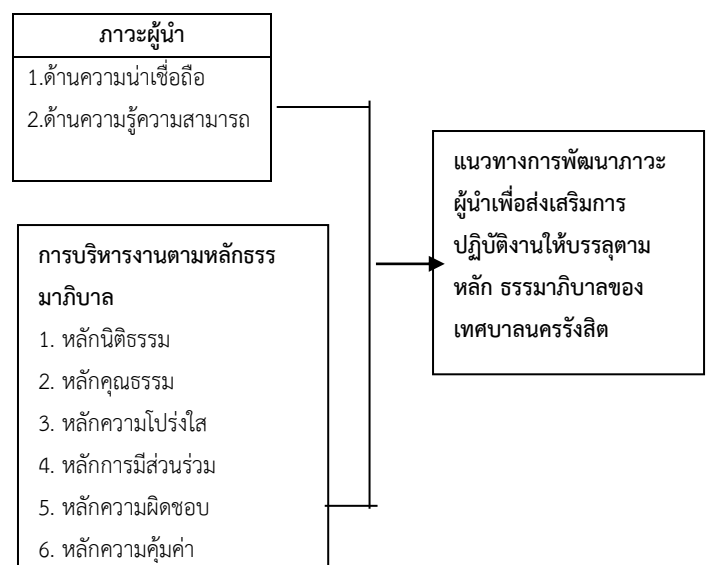
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิตอยู่ในระดับสูง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักทฤษฎีของ Ulrich (2004, p. 215) ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้ คือ 1. ด้านความน่าเชื่อถือ และ 2. ด้านความรู้ความสามารถ ส่วนการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2556, น. 1-2) นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความผิตชอบ และ 6. หลักความคุ้มค่า ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิตผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 719 คน ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป ของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี (ที่มา : ข้อมูลบุคลากร เทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี, 2564)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 257 คน จากขนาดกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่ม และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ลักษณะของแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารของเทศบาลนครรังสิต ทั้ง 2 ด้าน คือ 1. ด้านความน่าเชื่อถือ 2. ด้านความรู้ความสามารถ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยให้น้ำหนักของการประเมินค่า ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 6 ด้าน คือ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความผิตชอบ และ 6.หลักความคุ้มค่า มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยให้น้ำหนักของการประเมินค่า ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (likert)

3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูล

เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนคร
รังสิต อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 20
ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลัก ธรรมชาติของเทศบาลนครรังสิต อำเภोधัญบุรี จังหวัด
ปทุมธานี จำนวน 30 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
แนวทางภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมชาติ
ของเทศบาลนครรังสิต อำเภोधัญบุรี จังหวัด
ปทุมธานี

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่
ปรึกษารวบรวมข้อมูลถูกต้องและพิจารณาให้
ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตาม
ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอ
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ
พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content
validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
(construct validity) ของคำถามแต่ละข้อโดย
หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับ
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (IOC : Index of Item
objective Congruence) เกณฑ์ที่กำหนดคือ
0.06 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา
ตั้งแต่ 0.80-1.00

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว
ไปทำการทดลองใช้กับพนักงานเทศบาลบาง
จังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่
ศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาทดสอบหา
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยสูตร
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ
รวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะรัฐ
ประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
เรียนนายกเทศบาลนครรังสิต อำเภोधัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในเทศบาลนครรังสิต อำเภोधัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี

2. ขอความร่วมมือจากผู้บริหาร
เทศบาลนครรังสิต อำเภोधัญบุรี จังหวัด
ปทุมธานี พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภोधัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี โดยใช้พนักงานที่อยู่ใน
เทศบาลนครรังสิต อำเภोधัญบุรี จังหวัด
ปทุมธานี จำนวน 257 คน

3. ผู้ศึกษาไปเก็บรวบรวม
แบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อมิให้เกิดความ
คลาดเคลื่อน ตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่ง
แบบสอบถามต้องกลับมาครบถ้วนทุกฉบับ

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และ
ประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล
สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่
(Frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารของเทศบาลนครรังสิต เป็นรายชื่อ

รายด้าน และภาพรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) แล้วนำไปเทียบกับคะแนนของเบสท์ (Best, 1970, p.182) ดังนี้

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) แล้วนำไปเทียบกับคะแนนของเบสท์ (Best, 1970, p.182) ดังนี้

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Context Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence : IOC)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency : f)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต ผู้ศึกษาอภิปรายดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ ตามภารกิจที่ได้รับ ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการทำงานเสมอ ทุ่มเท ประนีประนอมในการปกครองดูแลความสงบสุขในองค์กรและในชุมชน และมีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถปกครองและนำพาชุมชนไปสู่ความเจริญและมีความสุขในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชัย เอาะน้อย (2563) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีภาวะความเป็นผู้นำที่แสดงออกมากที่สุดในแต่ละด้าน คือ

มักจะใช้ความรู้หรือปรีชาญาณในการทำงาน มีการนำความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้ในเรื่องการอยู่เสมอ การปฏิบัติงานมักไม่ประสบปัญหาและเสร็จทันตามเวลาที่กำหนดเสมอ มีการประกาศและประชาสัมพันธ์การจัดซื้อจัดจ้างงานโครงการต่าง ๆ ตามที่ระเบียบปฏิบัติได้กำหนดไว้เป็นประจำ ปฏิบัติงานและวางตัวเหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นและศรัทธา มักจะจัดประชุมหรือพบปะพูดคุยเพื่อสอบถามและรับทราบปัญหาหรืออุปสรรคของงาน กับผู้ร่วมงาน กล่าวตัดสินใจในการบริหารงานเสมอ โดยการตัดสินใจแก้ไขปัญหต่าง ๆ นั้นมักไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเพียงคนเดียว จะรับฟังเหตุผลและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมก่อนตัดสินใจทุกครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี ตีมินตระ (2562) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับภาวะผู้นำด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกระบวนการวางแผน ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น ความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ การประสานงาน ความสามารถในการแก้ไขปัญหา การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ในระดับมากที่สุด โดยตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรองประธานสภาองค์การบริหารส่วน ตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับภาวะผู้นำด้านความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และ

กระบวนการวางแผนมากกว่ากรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มาทำงานหรือเข้าร่วมประชุมตรงตามเวลา การให้คำอธิบายให้เหตุผลที่เหมาะสมแก่ผู้มาขอรับบริการ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติหรืออนุญาตตามคำขอได้ มีการทำงานโดยเน้นความเสมอภาคเท่าเทียม และใช้มาตรฐานเดียวกันโดยไม่คำนึงถึงเครือญาติ พวกพ้อง และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วยผู้บริหาร บุคลากรและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพง แก้วอุ่น (2563) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่าตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ พานแก้ว (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนราภิรมย์อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของพนธ์สมิทธิ์ กลางนภา

(2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ $r = .111$ และด้านความน่าเชื่อถือ $r = .093$ เป็นเพราะว่า พนักงานเทศบาลนครรังสิตให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารบริหารงานมีความโปร่งใส คุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชานนท์ เทียมพันธ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำกับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับความคาดหวังต่อภาวะผู้นำของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านกายภาพเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านสังคม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2. ระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล

ประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการร่วมลงทุนและปฏิบัติ และด้านการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การพัฒนาชุมชน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมทำแผนดำเนินงานกิจกรรม 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ตัวแปรความคาดหวังต่อภาวะผู้นำทุกตัวได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสังคม ด้านกายภาพ การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความคาดหวังต่อภาวะผู้นำด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านความน่าเชื่อถือ ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารของท่านเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้บริหารควรสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ และควรมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์

1.2 ด้านความรู้ความสามารถ ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความเฉลียวฉลาด ไหวพริบดี คิดอย่างเป็นระบบ

ดังนั้น ผู้บริหารควรมีไหวพริบ คิดอย่างเป็นระบบเมื่อเกิดปัญหาภายในองค์กรหรือชุมชนสามารถที่แก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 หลักนิติธรรม ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ให้ความเสมอภาคในการทำงานเช่น ใครมาก่อนได้ก่อน การให้บริการตามคิว เป็นต้น ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความเสมอภาคกันในองค์กรโดยไม่แบ่งแยก ให้ความยุติธรรมเท่ากัน ควรมีความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนในการทำงานด้วยสื่อต่าง ๆ

1.4 หลักคุณธรรม ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานตามระเบียบ ตามหลักวิชาและจรรยาบรรณ ไม่หวั่นเกรงต่อการข่มขู่หรืออิทธิพลใด ๆ ดังนั้น ผู้บริหารควรวางตัวให้เหมาะสมและยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงาน โดยไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลใดๆ และควรกล้าที่จะคัดค้านตามกระบวนการเมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งให้ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

1.5 หลักความโปร่งใส ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการเก็บหลักฐานในการปฏิบัติงานทุกอย่างไว้หรือทำเป็นบันทึกเพื่อง่ายแก่การตรวจสอบ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยสามารถค้นหาได้ง่ายและโปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ และสามารถแจ้งลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานและระยะเวลาให้ผู้ติดต่อได้ทราบ เพื่อสามารถติดตามการดำเนินงานได้

1.6 หลักการมีส่วนร่วม รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับวางแผนและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้มีโอกาสตัดสินใจในการวางแผนและแสดงความคิดเห็น ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน

1.7 หลักความรับผิดชอบ รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จได้ตามกำหนดและได้ผลงานตามเป้าหมาย ดังนั้น ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลทุกคนควรรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ และควรตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและหน้าที่ต่อสังคม และพร้อมรับการตรวจสอบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอลำลูกเกด จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงแผนการดำเนินงานภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาถึงภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารองค์กรสามารถผลวิจัยไปปรับพฤติกรรมการบริหารของตนเองให้มีความเป็นผู้นำและมีทักษะการบริหารที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2560). *ธรรมาภิบาลในองค์กรอิสระ. เอกสารประกอบการบรรยาย 8 มิถุนายน. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.*
- ประเวศ วะสี. (2560). *ภาวะผู้นำ: พยาธิสภาพในสังคมไทยและวิธีแก้ไข. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิมพ์ไทย.*
- แพง แก้วอุ่น. (2563). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. (การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).*
- รัชชานนท์ เทียมพันธ์. (2562). *ภาวะผู้นำกับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา. (การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).*
- สมิทธิ์ กลางนา. (2562). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร).*
- สุภาวดี ติมินทะ. (2562). *ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).*
- สุกชัย เอาะน้อย. (2563). *ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น. (การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).*
- อนุสรณ์ พานแก้ว. (2562). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนราภิรมย์อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).*
- Ulrich, B. (2004). Leadership: The professional responsibility of all RNs. *Nephrology Nursing Journal*, 31(4), 364-365.